

Olen aina pitänyt ruotsin kielestä, ja harmikseni siitä on tullut oppiaine, jonka opiskelemiseen on monelta motivaatio kadonnut. Samalla olen kuunnellut opiskelijoiden mielteitä siitä, miten he haluavat jatkaa opintojaan ammattikorkeassa. Korkea-asteella itse opettaneena olen nähnyt sen suuren eron, joka lukiotaustaisella opiskelijalla pohjatiedoissaan on ammattikoulusta valmistuneeseen verrattuna.

Kun Opetushallitus vuonna 2022 julkaisi rahoitushaun liittyen Toisen kotimaisen kielen kehittämisohjelmaan, päätin lähteä mukaan. Omien verkostojen kautta etsin partnereita, ja SASKYstä lopulta löytyi hankeryhmä. Liiketalouden alan lisäksi halusin ottaa mukaan Turva-alan, koska sen suorittaneet hakeutuvat usein poliisiopintoihin ja turva-ala sinänsä on palvelualaa parhaimmillaan.

Hanketyössä mielenkiintoista on se, että teet suunnitelman, mutta et tiedä lopputulosta, johon lopulta päädyt. Hankeryhmämme kokouksissa hahmoteltiin suuntaviivoja, ja kollegojen kanssa yhteiset teemat ja sisällöt löytyivät helposti. Opettajat, Anna-Leena Haapala ja Henna Huhtanen, olivat minulle tuttuja jo entuudestaan, sillä olemme olleet monenlaisessa yhteistyössä ammatilliseen kielten opettamiseen liittyen. Ja mikä hienointa, hanketyön koordinoinnin otti vastuulleen Sanna Nylund, jolla on juuri tältä alalta vankka osaaminen. Näin ollen hanketaituri teki projektin hallintoa ja koordinointia, ja meille opettajille jäi itse sisältötyö.

Ideat rönnsyivät aluksi, mutta keräsimme ne kaikki muistiin, ja yhdessä kehittäen suunnitelmat saivat siivet. Motivaatiokysely, opiskelijatapahtuma, erilaisten digityökalujen kokeilua, aktivoivia tuntitehtäviä omissa ryhmissämme – toteutimme monenlaista toimintaa hankkeen aikana, ja säännöllisesti me hanketiimiläiset kokoonnuimme Teamsissa keskustelemaan etenemisestämme. Silti vielä tuntui, että jotain puuttui. Erään sparrauspuheenvuoron jälkeen mukaan innostui kollegani Inkeri Nikander, jolla on kymmenien vuosien kokemus ruotsin kielen opettamisesta ammatillisella toisella asteella. Hän tarjosi kehitettäväksi kurssia valinnaisen ruotsin opiskeluun ja antoi pohjakurssin käyttöömmme. Innostuimme tästä kaikki. Hyvä materiaali palvelee niin opettajaa kuin opiskelijaakin, ja aloitimme yhdessä työstää kurssirunkoa tehtävineen. Ainakin itse halusin tuottaa kurssin, jonka voisi laittaa jaettavaksi valmiina tuotteena kieltenopettajan arkea helpottamaan. Tilanne Suomessa kuitenkin on se, että ruotsin valinnaiskurssit toteutetaan yleensä verkko-opetuksena resurssien puutteessa, ja opettaja joutuu valmistelevaan kurssin verkkoon hyvinkin pienillä resursseilla. Tämä ilmeni Suomen kieltenopettajien liiton SUKOL ry:n kyselyssä syksyllä 2024. Hyvän kurssin tekeminen vaatii kuitenkin aikaa ja mietintää siitä, miten, millä ja missä järjestyksessä opinnot toteutetaan ja miten koko kurssista saadaan opiskelijaa aktivoiva, mielenkiintoinen ja pedagogisesti oikein etenevä kokonaisuus.

Hankkeen aikana tein myös normaalityötäni eli opetin kieliä eri aloille. Liiketalouden, jonka opetussuunnitelmaan sisältyy kieliä myös ammatillisissa aineissa, asiakaspalvelun kurssin sisältö päivitettiin, ja liiketalouden opettaja Sari Pirinen kertoi, että opiskelijat olivat toteuttaneet kuvakortteja kassapalveluiden sanaston opetteluun. Hän ehdotti, että korteista tehtäisiin kolmikieliset, ja tietysti innostuin tästä. Tarkistin korttien kieliasut, ja kortit päätyivätkin hyvin nopeasti käyttöön harjoittelua varten.

Omissa tavoitteissani oli, että olisimme saaneet turva-alan opiskelijan tai opiskelijoita lähetettyä Ruotsiin yhteistyökouluun, mutta lopulta tämä ajatus oli haudattava, koska intoa lähtemiseen ei opiskelijoilla ollut. Yritin vielä saada aikaan opiskelijavaihtoa Suomessa, mutta sekään ei tärpännyt. Ehdin jo yhdessä neuvotella vaasalaiskoulun koulutuspäällikön kanssa

toteuttamisesta, ryhmätasoisista ja majoituksesta, mutta tämä suunnitelma jäi sitten vielä hautumaan ja ehkä toteutettavaksi toisella kertaa.

Käytännön kielitaidon harjoitteluun ja niiden kenties puuttuvien taitojen hankkimiseen ajattelin alun alkaen sopivaa lisämateriaalia, joka toimisi luokassa. Koetin etsiä sellaista Ruotsista nettisivujen kautta, mutta sopivaa en löytänyt, joten päädyin tilaamaan ammatilliselle toiselle asteelle suunnatun Våga!-sarjan kirjoja. Samaa uskaltamista on myös hankkeemme nimessä! Harmikseni en saanut näitä käyttöön, koska ruotsin kielen ryhmiä ei syksyllä ollut, vaan opetukseni oli pelkästään englantia. Englanninkielisiä kirjoja minulla on luokassani paljon, ja tarjoilen niitä opiskelijoille, kun kerron esimerkiksi kieliopista sääntöjä tai teetän oman alan sanastoja. Nyt sain hankittua tuttuja ruotsin kielen oppikirjoja luokkakäyttöön, ja tiedän, että niistä tulee olemaan suuri apu.

Hankkeen päätösseminaarissa pääsimme esittelemään koko projektimme alusta loppuun asti, ja lisää Moodle-pohjaisen kurssin h5p-tehtävätyökaluja ja niiden käyttöä avasi Matleena Laakso oman esityksemme jälkeen. Itse olen pitänyt tästä avoimen lähdekoodin työkalusta, koska se parantaa vuorovaikutteisuutta kurssilla. Juuri h5p-työkalussa on tehtävätyyppi, joka tunnistaa puhujan äänen ja osaa antaa palautteen ääntämisestä. Tätä juuri olen kaivannut, liittyhän hankkeen koko nimi puhumisen uskaltamiseen, ja oppimistehtävien kautta voi hioa omaa ääntämistä niin, että tulee varmasti ymmärretyksi.

Pian päätösseminaarimme jälkeen OPH järjesti toisen kotimaisen kielen kehittämisseminaarin ”Uskalla onnistua! – Våga lyckas!”, jossa taas esittelimme hankettamme, tällä kertaa hieman lyhyemmin. Tilaisuudessa sain Svenska nu-korttipakan, jossa on eri tasoisia kysymyksiä puhumisen harjoittelua varten. Puhumiseen onkin opiskelijoita rohkaistava entistä enemmän, sillä työelämässä useimmiten eteen tuleva tilanne toisella kotimaisella on nimenomaan puhetilanne.

Vaikka hanke toi ajoittaisia kiireitä ja paineita arkeen, olen tyytyväinen siitä, että lähdin mukaan. Yhteistyö oman hankeryhmäni kanssa onnistui saumattomasti, ja olen iloinen, että sain olla näin taitavien naisten kanssa yhteistyössä koko hankeajan. Oman koulutuksenjärjestäjän tuki oli suuri helpotus, koska oma osaaminen on opetustyön, ei budjettien laskemisen tai rahoitussuunnittelun puolella. Salpauksen talouspäällikkö Virpi Toimi ja kehittämisspäälikkö Sannakaisa Raatikainen huolehtivat alusta alkaen, että tiedän, miten hanketta omassa organisaatiossa viedään eteenpäin. Heille pystyin soittamaan ja saamaan apua aina, kun kysyttävää tuli. Sain mukaan kollegoita ideoimaan ja toteuttamaan hankeasioita. SASKYn avulla toteutettu etäluento toi piristystä opiskelijoiden arkeen, ja opettajakin sai uutta virtaa käyttää osin tuttuja, osin uusia verkostoja erilaisten tapahtumien toteuttamiseen jatkossakin. Ja suuret kiitokset OPH:lle hankkeen hyväksymisestä toteutettavaksi ja toimintojen rahoittamisesta. Luomamme uudet materiaalit päättyvät toivottavasti monelle jakoon niin, että opiskelijat saavat mielenkiintoista opetussisältöä käyttöönsä ja opettajat hyötyvät näiltä osin, koska oman materiaalin tekeminen kuormittaa usein liiankin paljon, jos sitä yksin joutuu tekemään. Vi vågade hoppa in till något nytt och hoppas att alla vågar tala svenska i framtiden!